

Kao nitko od nas prije njega, Vatroslav Kuliš stvara veliki ciklus od čak 170 slika

Sve slike Kuliš priprema za samo jednu izložbu, u Kostanjevici u Sloveniji, u uglednoj Galeriji »Božidar Jakac«. Galerija je posebna: nalazi se u bivšoj crkvi...

Snimio: RANKO MARKOVIĆ

Atelje Vatroslava Kuliša u zagrebačkom prigradskom naselju Blato velik je poput neke školske učionice

Posjetitelj ostaje zapanjen pri prvom ulasku u atelje slikara Vatroslava Kuliša, smještenom u zagrebačkom prigradskom naselju Blato. U prostoriji velikoj poput neke školske učionice nalazi se stotinjak slika, od kojih su neke na štafelajima, mnogo ih je prislono uz zidove, neke su uredno poslagane na malim hrpama, a pedesetak ih je razbacano po podu. Između slika jedva da postoji razmak širine Kuliševih noge, kako bi se ipak poput mačka mogao probiti do telefona u kutu, ili do priručnog bara u staroj vitrini, gdje će gostu uvijek pronaći čistu čašu »na staliku« i ponuditi sam bijelim vinom. A gosti su česti. Jednom su to njegov kolega ili prijatelj Ratko, drugi put ugledni kritičar, treći put poznati rock-glazbenik s pratiljom, a na kraju smo došli, eto, i mi.

Zapanjenost ubrzo pre-rasta u znatiželju. Jer, ima slikara koji za cijelog svog života neće naslikati toliko slika, koliko ih je u Kuliševu ateljeu, toliko da smo se morali saplitati o njih. A on se samo priprema za iduću izložbu.

Slike u serijama...

Prošle godine, negdje u rujnu, objašnjava nam Kuliš, dogovorio sam s ravnateljem Bojanom Božičem izložbu u uglednoj Galeriji

»Božidar Jakac« u Kostanjevici u Sloveniji, poznatoj uz ostalo po kiparskoj koloniji »Forma viva«, na kojoj sudjeluju umjetnici od Japana do Amerike, ali i po najvećoj zbirci slovenskog ekspresionizma. Galerija se nalazi u bivšoj

svjestan njegova fizičkog napora i umjetničkog procesa i Marko Košan, uvaženi autor predgovora u katalogu slovenske izložbe i direktor Pokrajinskog muzeja u Slovenjgradecu.

Zapravo, izložba Vatroslava Kuliša, što će za nešto

se, primjerice, na jednom zidu postavi uspravni niz od četrnaest slika, one će stvarati dojam nekog vitraja, dok će polegnuti niz opet biti poput murala. Jednostavno, izložba će zbog ideje biti neponovljiva na bilo kojem drugom mjestu.

»Frajer s dušom«

Kuliš u nijednom trenutku i na nijednoj slici nije odstupio od svog karakterističnog slikarskog stila, kojim su se podjednako oduševljavali Igor Zidić (koji upravo radi na Kuliševoj prvoj monografiji u izdanju galerije Arterial), Vesna Parun, Tonko Maroević, kao i mnogi drugi. Vatroslav je i dalje vatreni kolorist, Kuliš ima snažan i precizan pokret, a Vatroslav Kuliš isti je onaj »frajer s dušom« koji je prije slikao more i valove, Kornate ili Kute u Neretvi.

Kad u travnju bude otvorena izložba u Kostanjevici, Kuliš se nada kako će iz Zagreba krenuti autobus za prijatelje i sve one koje zanima njegovo slikarstvo. Izložbu bi, kao međudržavnu, trebao s hrvatske strane otvoriti ministar kulture Antun Vujić, privatno Kulišev prijatelj i kolega iz Leksikografskog zavoda »Miroslav Krleža«.

Rekli bismo: iz Blata do zvijezda.

Jure Ilić

crkvi, sagrađenoj djelomično elementima romanike, gotike i baroka. Prostor je visok, bijel i dobro osvijetljen. To me navelo na osnovnu ideju ove izložbe: slike u serijama.

Vjerojatno bi Warhol, Pollock ili netko drugi tko zna što su serije slika i kako se mukotrpno stvaraju, bili presretni s čašom bijelog vina u ruci gledajući Kuliša dok slika svako od svojih 170 ulja na lesonitu. I oni su nekada slično tako radili, izazivajući i publiku i kritičare. Vjerojatno je

više od mjesec dana biti predstavljena publici u Kostanjevici, jedina je izložba stranog autora u toj galeriji ove 2000. godine. Cijeneći ponudu i poštujući autentičnost prostora, Kuliš je došao na ideju da napravi nekoliko serija od tridesetak slika u svakoj, koje će izložiti u okomitim i vodoravnim nizovima, koristeći sve mogućnosti koje mu nudi bivša crkva. Na stolu mu je precizan tlocrt crkve i niz fotografija unutrašnjosti po kojima određuje gdje će što biti postavljeno. Kad

FRIEDENSREICH HUNDERTWASSER (1928.-2000.)

Revolucionarni stavovi Hundertwasseru priskrbili su naziv »lijječnika arhitekture«

U posljednjih tjedan dana svjetska je umjetnost izgubila dvojicu »djetinjastih« umjetnika: nakon Charlesa Schultza, autora »Peanut-sa«, na povratku u rodnu Austriju u 73. godini života umro je i Friedensreich Hundertwasser, jedan od najpoznatijih umjetnika i arhitekata poslijeratnog razdoblja. Iza njega su ostale slike uvijek protkane željom za boljim odnosom čovjeka prema prirodi, te pomalo »otkvačena« arhitektonska dostignuća poput Kunsthaus Wiena (dovršena 1991.) ili »Motorway« restorana, te ljudskih nastambi i naselja sagrađenih u utrobi brda – luksuznih »zemljanika« za ekološki svjesne bogataše.

Ni na njega – osobito dok se slikao gol kako bi upozorio na ljudsku otuđenost, ili bi gol držao govore i čitao arhitektonske bojkote (1968. u Beču) – kao ni na njegove radove, nitko nije mogao ostati ravnodušan. Djela su mu bila radosna i šarena, sa šest boja spektra, a slike su mu prihvaćene i kao marke Ujedinjenih naroda (1983.). Na svoj se način bavio i politikom, pa je 1978. dizajnirao »mirovnu zastavu« za Bliski istok, za zelenim arapskim mjesecom i plavom Davidovom zvijezdom na bijeloj podlozi. Crtao je postere s pozivom na spašavanje kitova, na borbu umjetnika za mir, te surađivao sa Društvom Jacquesa Cousteaua. Također je dizajnirao zastavu Novog Zelanda, 1984. je primio zlatnu medalju za najbolje izrađenu poštansku marku od talijanskog predsjednika Sandra Pertinija, a dvije godine kasnije otvorio je svoju »Hundertwasser kuću«, jedan od najposjećenijih turističkih »punktova« Beča.

Revolucionarni stavovi u arhitekturi priskrbili su mu naziv »lijječnika arhitekture«, koji je opravdao svojim planovima za poznato »Termalno selo« u Blumauu, te izvedbom na

tekstilnoj tvornici u Muntlixu. Hundertwasserovo ime (koje znači »stotinu voda«) bilo je prvobitno Friedrich Stowasser, ali ga je u 21. godini promijenio. U svojoj je mladosti pohađao školu Montessori u Beču. Jedina formalna škola koju je polazio bio je tromjesečni studij na Bečkoj akademiji 1948. Prihvatio je tradiciju bečkih secesionista, koji su bili austrijski pandan njemačkom Jugendstil ili francuskom Art Nouveau. Zbog bogatstva podloge i upotreba boja podsjećao je na Klimta, dok su mu potezi kista, prema mnogim kritičarima, nalikovali Schieleovim – i to, kako su isti kritičari voljeli reći, u prilično primitivnom načinu slikanja. Za svoje je slikanje nerijetko koristio temperu od jaja, metalnu prašinu, komadiće papira i tkanine, te grumenje zemlje i djeliće stakla.

Svoje je revolucionarne ideje prenio i u arhitekturu, gdje je zastupao zdravi život bez narušavanja prirodnih zakonitosti, potpuno svjestan po njemu katastrofalne urbanizacije i bezdušnosti ljudskih naselja. Krovove je, primjerice, pokrivač drvećem i parkovima u kojima bi se životinje slobodno igrale...

Zrinka Boršić

»Hundertwasser kuća« jedan je od najposjećenijih turističkih punktova u Beču

RANKO MARINKOVIĆ
RUKE
DOM I SVIJET
tel.: 01/48 21 587

Klasik hrvatske književnosti Ranko Marinković 22. veljače ove godine navršio je 87 godina života. Tom prigodom u nakladi zagrebačkoga »Doma i svijeta« objavljena je zbirka novela »Ruke«.

DOM I SVIJET
tel.: 01/48 21 587

Ovih je dana u izdanju Matice Hrvatske, u sklopu biblioteke »Zvezdarnica« izšla nova zbirka pjesama uglednog hrvatskog književnika i veleposlanika u Kairu dr. Drage Štambuka pod naslovom »Uklesano u planinama«

Matica Hrvatska
tel.: 01/48 19 321

